

Štev. 9.

V Ljubljani, 1. kimavca 1901.

Leto II.

Težka ločitev.

Kdo bi zdaj ne šel po svetu,
ko vse cvete, zeleni!
Vzamem palico in brašnjo —
v svet široki — hojladi!

Vendar, vetrec nagajivi,
kaj skalil si mi oči?
Kaj mi, kamen, pot zastavljaš?
Dalje, dalje — hojladi!

Dalje, dalje v svet široki!
Vriskam ves vesel na glas —
z Bogom, cerkvena domača,
z Bogom, polje, rodna vas!

Ej, kako lepó je meni,
vendar, noga, še postoj!
Gozdič, polje, selo rodno —
stopi tudi ti z menoj!

Ej, ti polje, gozdič, selo,
kaj bi stali tu? — Naprej!
Naj potujemo vsi skupaj,
skupaj vriskamo — juhej!

Skupaj bomo potovali
v ta široki, lepi svet,
tam po belem, širem svetu
vsak bo gledal nas zavzet.

Takega pač potovanja
nihče zrl v tujini ni,
gozdič, polje, selo, z mano
v svet široki, hojladi!

V svet široki dalje z mano! —
Vendar polje, gozd molči,
in to selo, rodno selo,
Bože, v solzi zarosi . . .

Zarosi to selo v solzi . . .
Kaj sem v srcu vztrepetal?
Ne ti, selo, gozdič, polje,
tu pri vas bom jaz ostal!

Zarosi oko mi v solzi,
in srce zakrvavi. —
Ne v tujino . . . z vami skupaj
pel doma bom — hojladi!

Fran Žgur.

Škorec.

Spisal *Rajko Levin.*

Tako pridnih in pobožnih, pa tudi tako ubožnih ljudi ni bilo kakor so bili Mlakarjevi. Imeli so za vasjo majhno, polpodrto kočo in dve njivici. Dasi sta oče Mlakar in njegova žena Marjeta pridno delala od zore do mraka, vendar si nista mogla pridobiti denarja, da bi si opomogla. Vedno večje uboštvo jih je trlo. Kolikokrat nista mogla dati kruha svojim lačnim peterim otrokom! Krompir in močnik so jedli zjutraj, opoldne in zvečer, a dostikrat niti tega niso imeli. Oče Mlakar je hodil večkrat k maši ter goreče prosil Boga, naj mu pomaga, da bo mogel preživljati svojo družino.

* * *

Nekoga dne meseca malega srpana se je stari Mlakar ravno vrnil od maše, ko prinese v hišo osemletni sin Tonček škorca.

»Poglejte, ata, škorca sem ujel!« reče veselo ter gladi ptiča.

»Kje si ga dobil? Pa ga vendar nisi kje iz kakega gnezda vzel?« ga vpraša oče.

»Nisem ga vzel iz gnezda. Za hišo sem ležal v travi, kar zagledam škorca, kako leti po zraku. Za njim pa je švigal jastreb, hotoč ga ujeti. Hitro skočim kvišku ter jamem kričati, da bi prestrašil jastreba. Nekoliko časa švigata semintja, potem se začne škorec vedno nižje spuščati proti grmovju, ki je za našo hišo, njegov preganjalec pa za njim. Jaz poberem nekoliko kamenov ter jih vržem proti jastrebu in kričim, da se je naposled prestrašil in odletel. Škorec pa je med tem priskakal do grmovja in se skril v njem. Jaz stečem tja in hipoma ga dobim. Uiti mi ni mogel, ker je bil preveč utrujen«, pripoveduje Tonček.

»Denimo ga v kletko«, reče mati.

»Saj res!« zakriče otroci ter poiščejo staro kletko. Osnažijo jo nekoliko in zapro ptiča vanjo. Potem mu prineseo skledico vode in košček črnega kruha.

»Meni se zdi, da se škorec lahko nauči besede izgovarjati ali pa pesemce žvrgoleti, če mu jih kdo večkrat zažvižga«, pravi oče Tončku, ki je postavil kletko na okno.

»Da, da! Saj so tudi gospod učitelj to nekoč pripovedovali v šoli.«

»Uči ga, Tonček, saj imaš čas«, pravi mati.
 »Poizkusil bom, a ne vem, če ga bom mogel navaditi«, odvrne ta ter maja s kodrasto glavico.

Oče in mati odideta nato na delo, otroci pa sedejo pred kletko ter gledajo škorca, ki je pobiral krušne drobtinice.

Nekaj dni pozneje prične Tonček škorca učiti. Zažvižgal mu je pesemco, ki so se jo v šoli učili, gotovo stokrat na dan, toda od začetka ni bilo nikakega uspeha. Črez kakih štirinajst dni pa je znal ptiček dotično pesemco prav dobro žvrgoleti. Ej, kako je bil Tonček vesel! Nadaljeval je poučevanje. Učil je škorca razne besede izgovarjati in še druge pesemce peti. Tudi stari Mlakar mu je pomagal. Črez zimo pa se je škorec že veliko naučil. Znal je dobro pesemce žvrgoleti in jako mnogo besed je prav razločno izgovarjal. Vaški otroci so prihajali k Mlakarjevim ter poslušali škorca.

2.

Prišlo je poletje. Oče Mlakar in žena sta delala pridno od zore do mraka ter se vračala zvečer vsa utrujena domov. Nekega večera sedita pred hišo. Mož si je podpiral z rokami trudno glavo ter premišljal svoje uboštvo, žena pa je držala v naročju hčerko Uršiko.

»Marjeta, saj vidiš, da se nikakor ne moreva izkopati iz uboštva, če še tako pridno delava. Sklenil sem, da pojdem s škorcem v Ljubljano, kjer ga bom kazal ljudem za denar. Glej, pesemce zna dobro peti in tudi veliko besed izgovarja jako razločno«, reče Mlakar po dolgem molku svoji ženi.

»To bi bilo res dobro! Poizkusi! Mogoče, da res kaj zaslužiš«, odvrne Marjeta, ki se ji je zdela ta misel lepa.

»Kar jutri zjutraj grem v Ljubljano. Osnaži danes zvečer kletko, da ne bom tako umazane s seboj nosil, in pripravi potrebne reči za odhod.«

»Bom že vse uredila. Ti pojdi sedaj k počitku, da ne boš jutri truden. Pot v mesto je dolga!«

Nekoliko časa se še menita o tem načrtu, potem odide Mlakar spat. Žena pa pripravi vse potrebno za njegov odhod v Ljubljano.

3.

Drugo jutro se poslovi Mlakar od svoje družine ter odide s škorcem proti mestu. Vso pot premišljuje o svojem podjetju ter dospe poln upanja v petih urah v Ljubljano. Takoj odide v mestno šetališče ter postavi na klop kletko s škorcem. Kmalu se nabere okolo njega precej ljudi, ki poslušajo ptiča, kateri je veselo pel naučene pesemce in izgovarjal privajene besede. Vsak poslušalec stisne zato Mlakarju v roko nekaj denarja. Tako prebije Mlakar ves dan v šetališču ter si precej zasluži.

Proti večeru pride v izprehajališče lepo oblečen star gospod. Ko zagleda Mlakarja, gre k njemu in ko sliši škorca razločno govoriti, se temu ne more prečuditi. Mlakarju stisne goldinar in mu reče, naj gre z njim. Odvede ga v gostilnico, kjer je bilo zbranih mnogo gospodov. Škorec je izgovarjal pred

njimi naučene besede, pel pesemce in zbujal smeh in veselje. Gospodje so Mlakarju veliko darovali.

Drugi dan se raznese glas o škorcju po vsi Ljubljani. Ravnateljji raznih mestnih šol so klicali Mlakarja, da je kazal škorcja šolski mladini. Seveda je Mlakar dokaj zaslužil.

Nekega dne sreča onega gospoda, ki ga je vedel prvi dan v gostilnico.

»Dober dan! Ali Vam gre dobro?« deje gospod ter poda Mlakarju roko.

»Hvala Bogu, prav dobro«, odvrne ta.

»Svetujem Vam, pojdite še v druge kraje s škorcjem! Še več boste lahko zaslužili.«

»Saj nameravam to storiti, zakaj tu v Ljubljani sem že teden dni.«

»Veliko sreče Vam želim in zdravi ostanite«, reče gospod ter odide.

Mlakar pošlje drugi dan večji del zasluženega denarja ženi domov ter ji sporoči, da gre s škorcjem še v druge kraje. Nato zapusti Ljubljano ter potuje po vsem Kranjskem. Naposled krene še na Štajersko. Povsod je zbujal škorec občudovanje, in Mlakar je veliko zaslužil.

Ko je Mlakar potoval s škorcjem že kake štiri mesece, je prišel v grad jako bogatega in imenitnega gospoda. Škorec se je tu vrlo dobro obnesel. To je graščaku tako ugajalo, da je Mlakarja bogato obdaroval. Ko pa mu je ta tožil o svojem ubožtvu, je bil gospod jako ginjen in je rekel: »Res, velik ubožec ste! Tukaj Vam dam še nekaj denarja, da si lažje opomorete!« To rekši, odpre svojo listnico ter da Mlakarju precejšen dar. S solzami v očeh zahvali ta dobrotljivega gospoda ter odide domov. Ondi si da sezidati novo hišo ter kupi s prisluzenim denarjem precej polja in začne zopet pridno kmetovati.

Bog blagoslovi njegovo početje, in kmalu postane Mlakar eden izmed najtrdnjših kmetov v vsi vasi. Od takrat ni bilo več treba Mlakarjevim boriti se z ubožtvom. Za škorcja, ki jim je pomogel do blaginje, so vedno skrbeli, da je imel dobro hrano. Tudi onega dobrotljivega gospoda so se spominjali v gorečih molitvah.

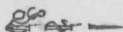
Jdica — ribica.

*„Ribica, ribica —
to bi jaz bila,
v vodici plavala,
valčke lovila!“*

*Nagne se k vodici
Jdica zala,
komaj nagnila se,
v vodi ležala . . .*

*Pa se jokala je,
k mami hitela;
nič ni več ribica
biti želela.*

L. Černež.

Na konju.

*Náš konjiček — ihaha —
vozi kola semintja,
vozi jih iz kraja v kraj —
hitro zdaj, počasi zdaj.*

*Voz na dvor priropota,
k jaslim se konjič poda,
tamkaj krme se najé,
potlej pa gre pit vodé.*

*Mi zajašemo ga: „Hi!
Brž vodice se napij,
potlej pojdemo naprej,
velik svet je — glej, poglej!*

*Ti poneseš nas odtod
tja naprej, na dalek pol,
kjer je solnčece doma,
da zlata nam malo da!*

*Ko se vrnemo domov,
damo zlatih ti podkov,
damo zlatih ti stremen,
da boš ves bogat, ognjen,*

*da boš ves ognjen, bogat,
pa si kupiš velik grad,
v hladu tam počival boš,
tamkaj mir užival boš!“*

Simon Palček.

Tečna večerja.

Spisal *Kazimir M.*

b cesti, ki se cepi v Šent Jerneju od glavne cesarske ceste zagrebške in drži v jugozapadni smeri preko občinskega pašnika, Kaluderjev in vrhovškega polja proti Orehovici, se razprostira proti jugu lepa hrastova hosta — Prevolje.

Z radostnim očesom motriš to visoko ravno hrastovino, ki lahko tekmuje s svojimi gostimi vrhovi z najlepšim mestnim drevoredom.

Vlažen, mehok mah najrazličnejših vrst pokriva tla. Tuintam raste pritlikav kostanjev grm, ki pa ne more priti do veljave, ker mu gosta streha večjih in zato srečnejših tovarišev ne privošči niti enega dobrodejnega solčnega žarka na dan.

Prevolje so nekako zavetišče vseh ubožcev in osebenk iz okolice. Pre-skrbljuje jih obilo z drvi in tudi z drugimi potrebščinami. Dozdaj se pleterski lastniki niso dosti menili za to svojo hosto; nihče ni sekal v nji, nihče ni branil pobirati gob, suhljadi, želoda in ježic, vse je bilo prosto in dovoljeno. Ta okoliščina je bila torej glavni in prvi vzrok, da ga ni bilo menda dneva, da ne bi kdo taval po tem lesu. Najrednejši gostje pa so bili Prosenovi.

Prosenova Barba je bila vdova, pa troje otrok je imela. Stanovala je v majhni koči koncem vasi in se ubijala, da je pošteno preživljala svojo deco. Ko je živel še njen rajni mož Janez, je bilo že še; z mizarstvom je že zaslužil toliko, da so izhajali. Pa prišlo je drugače.

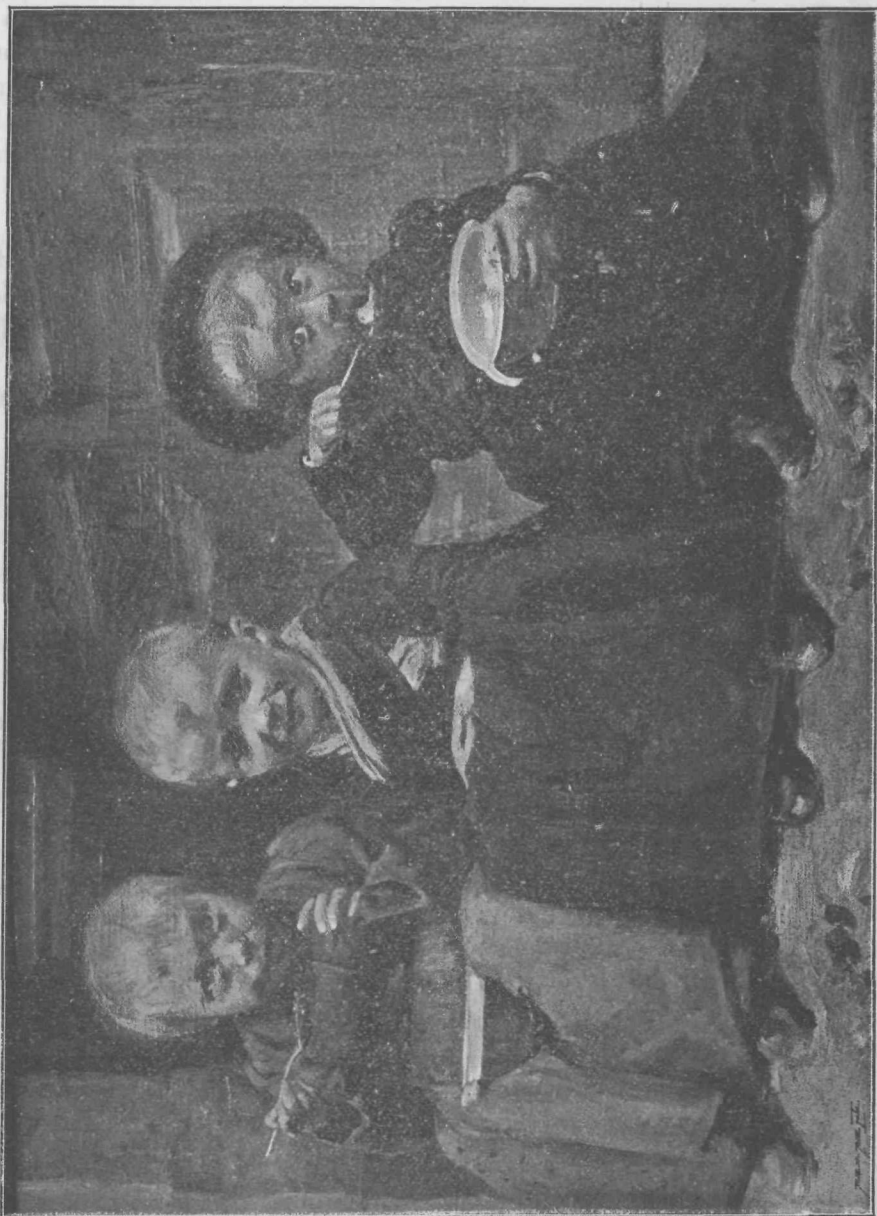
Pozimi je bilo, zaslužka pa nič. Nekega dne se je odpravil Janez v goro, drv napravljat, zvečer so ga pa pripeljali mrtvega domov; bukev ga je bila povalila.

Hudi časi so se pričeli po njegovi smrti za Prosenovo družino. Barba je delala, kolikor je mogla, in vendar je šlo časih trdo za vsakdanji kruh. Sosedom ni mogla pomagati pri delu — radi otrok ne. Kje naj bi jih tudi pustila, ker svet nima rad, da bi najeti delavec vodil celo jato otrok za seboj?! Pridno je obdelovala svoje polje, kolikor ga je imela, in ko je bilo vse postorjeno, se je odpravila s svojo deco v Prevolje.

Tu so bili kakor doma. Petletna Rezika je že poznala jedilne gobe, jih natančno razločevala od drugih, strupenih, in vedela, kje rasto najrajše. Nekako sredi gozda stojita dva skupaj zrasla hrasta in okrog njih rasto najlepše gobe, tiste s črnimi glavicami. Nežica in Polde sta nabirala in nosila na kupe dračja in suhljadi, katero je veter bil nametal z drevja, mati pa je pridno pobirala želod in ježice. Želod je bil priboljšek beloščetinastemu pujsku v hlevu, ježice pa so se dobro prodale, in tako se je ujel časih kakovec za sol in druge potrebe.

Ko je Barba imela že polno vrečo želoda, in je bilo tudi ježic skoro do, roba v košarni, je povezala dračje, pregledala Rezkine gobe, se zadovoljno nasmehnila, in vsi so šli domov.

Nežica in Polde sta vlekla vsak svojo vejo za seboj, Rezika je imela butarico suhljadi na glavi, v roki pa košarico z gobami. Seve, najtežje je nesla Barba vrečo želoda na glavi in košaro ježic čez roko.

Trudni in lačni so razložili svoje bogastvo doma, in Barba je naglo zakurila v peči. Rezika je medtem nastlala pujsku, Nežica pa je zaprla kokoši na sédal. Potlej pa so prihajali za vrstjo v vežo tožit, da so lačni.

Pravijo, da je nazadnje vsakega trpljenja konec, tako tudi tukaj. Na mizi je stala skleda češpljeve kaše. Prijeten vonj se je dvigal iz nje, okrog

pa so stali vsi trije vsak s svojo prsteno skledico z ročajem. Barba jim je razdelila večerjo, in vsi trije so posedli pod kapom na bruno.

To jim je šlo v slast!

Rezika je izbirala zlasti sladke češplje iz kaše, koščice pa je spravljala na kupček, da jih je potem stolkla in použila medena jedrca. Nežica je smehljaje čakala, da se večerja nekoliko ohladi, ustnic si ni marala opariti. Kaj zato, če čaka nekoliko časa, samo da ima kaj v skledici! Bolj nestrpen je bil Polde. Dasi ga je peklo, se je manjšala vsebina njegove skledice kar vidno, kakor gine spomladi južni sneg, če solnce nekoliko preveč pogleda nanj. Pridno je nosil velike založke z leseno žlico v usta, malo popihal — in že je bilo dovolj hladno, da je šlo navzdol.

Po večerji so iztrebili gobe. Nekaj jih je Barba odločila za drugi dan, kisle med krompirjem so posebno dobre, nekaj pa jih je narezala na rešeta, da se posuše za zimo. Še suhljad so sesekali in zložili, potem pa odmolili in se spravili spat.

Črez pol ure pa je bilo v koči za vasjo tiho in mirno, zakaj po delu je počitek sladak.

Poslanec.

*Na postelji tukaj v sobici
pa Mimica ljubljena spi;
o angelcih božjih se sanja ji,
radosti ji lice žari.*

*A tam skozi okno potihoma
k nji dihi ponočni hité,
aj, dihi ponočnega vetrca,
ki zunaj med rožami gre.*

*In rože so same prosile ga,
da bi jim izkazal ljubav:
da nesel bi lepi Mimici
na posteljco srčkan pozdrav.*

*In zdaj kakor tat — prav polagoma
je v sobico njeno prispel
in vsepovsod, vsepovsod z nočnimi
jo dihi poljubljati jel.*

*Pa misli: »Ej, saj se gotovo zbudi!..«
Kako se je zmotil močno:
o angelcih sanja se Mimici,
in to prelepó je za njo.*

*In dalje in dalje spi Mimica,
a vetrček se ujezi —
in smukne iz gorke posteljce,
pa v laske se ji zakadi . . .*

*In brž skozi okno pod milo nebo
beži mi sred drevja in rož . . .*

*A ti? . . . To boš lepa, Mimica,
ko jutri zbudila se boš! . . .*

Ivo Danič.

PRILOGA „ZVONČKU“

O veri naših pradedov.

Spisal *Droh.*

Naši pradedi so oboževali naravo. Videli so namreč vsak dan razne prirodne pojave; videli so sonce, luno, zvezde; čuli so grom, opazovali razliko med poletjem in zimo, pomladjo in jesenjo. Teh prikazni pa si niso znali tako razlagati kakor mi, ampak mislili so, da jih povzročča neko nadprirodno bitje, to je namreč bog. Če besni vihar, tedaj se bogovi med seboj vojskujejo; če nastane noč, podleže bog svetlobe bogu teme; spomladi premaga neko nam dobrotno bitje drugo sovražno, ki nas je hotelo z mrazom in snegom pokončati.

Božanstva naših prednikov se delé v dve vrsti: v dobra ali bogove in v zlobna ali bese. To se pa zopet da razlagati iz tega, ker je človeku nekaj prirodnih prikazni koristnih, nekaj pa škodljivih. Bogovi dajejo človeku zdravje, živež, dobro letino, srečo pri živinoreji, zmago v vojski; besi pa ga preganjajo z boleznijo, pobojem, smrtjo.

Vrhovni bog in oče vseh bogov je Perun ali Svarog. Ustvaril je po mnenju starih Slovanov nebo in zemljo. On daje blagodejno toploto. V boju z besi rabi strahovito orožje — grom in strele. Njemu so zažigali največ in najlepših darov. Njegovi otroci se imenujejo Svarožiči.

Sin njegov Daždbog ali Daždibog je bog solnca. Njemu v čast so zažigali v dobi, ko je dan najdaljši (namreč o kresu) po gričih in hribih kresove. Okolo ognjev pa je mladina pela in plesala. Tudi »koleda« je njemu posvečen praznik. Obhajal se je celih dvanajst dni z gostijo, petjem in plesom. In oba praznika sta se ohranila do današnjega dne. V predvečer sv. Janeza Krstnika se zažigajo kresovi in pojo pesmi, ki nas tuintam še spominjajo starih poganskih časov. In o Božiču se pojo kolednice, ki nas takisto spominjajo na nekaterih mestih na ono dobo, ko so tavalili naši pradedje še v temi nevednosti — v poganstvu.

Daždbogova brata in Perunova sinova sta Ogenj in Mesec, prvi bog ognja, drugi meseca.

Triglav, bog zemlje, morja in zraka, najbrž ni bil vsem Slovanom skupen. Kot vladarja treh kraljevstev so ga upodabljali s tremi glavami.

Vebes je zaščitnik veselih pastirjev in varuje njihove črede pred volkovi in drugimi zvermi.

Stribog napravlja nevihto in kaznuje hudobne ljudi s točo.

Kurent je bog razuzdanosti. Njegov praznik se obhaja o pustu z veselimi šalami in burkami. Spomin na ta praznik je pust, pustne šeme in norčije, ki se uganjajo takrat.

Med ženskimi božanstvi naj navedemo Vesno, boginjo pomladi, Morano, boginjo zime in smrti. Njena poslanica je Mora, ki »tlači«
speče ljudi, pa tudi živali. Vera na to se je ohranila do današnje dobe. Še sedaj lahko zapazimo kje na kmetih na svinjaku ali na hlevnih vratih znamenje, ki se imenuje »mora«. Enako znamenje se nahaja časih tudi na zibelkah.

Deva ali Devana in Živa sta boginji lepote in rodovitnosti. Oni dajeta žitu bujno rast, sadnemu drevju lepo rdeč sad in varujete vinsko trto raznih mrčes. Tudi Lada je bila boginja lepote.

Razen na te, pa so verovali naši predniki še na mnogo manjših bogov in božanstev, rekli bi, duhov.

Tako stanujejo po gozdih, ob potokih, na gorah, na polju Vile. Po svojih stanovanjih se delé v zračne, zemske (gorske, poljske) in vodne (morske se imenujejo tudi morske deklice). One odvajajo umrle junake v »nav«
ali »raj«, zbirajo oblake in vladajo vetrovom. Njihovo petje je nad vse krasno. Kdor je enkrat čul vilino petje, se bo vedno spominjal nanje. Človeku so nekatere prijazne, druge sovražne: zračne so navadno prijazne, vodne sovražne, zemske pa sedaj prijazne, sedaj sovražne. Spomin nanje se je ohranil v neštevilnih narodnih pravljicah.

Rojenice in sojenice vsakemu človeku takoj ob rojstvu prorokujejo, kaj bo v življenju in kake smrti bo umrl. Mati novorojenčeva jih ne čuje, ampak kak tujec ali berač, časih tudi hišni hlapec, ki potem pove staršem sodbo. Rojenice prihajajo pod okno pa tudi v hišo, v kateri se je dete ravnokar rodilo. Vselej pa so tri. Stanujejo v zemskih jamah in luknjah.

Nahaja pa se tudi moško božanstvo nižje vrste, ki sodi o človeški usodi. Usud, tako imenovan v srbskih narodnih pesmih, ima svojo lastno palačo, v kateri stanuje s svojimi hlapci in deklami. Vhod v njegovo stanovanje varuje tolpa divjih zveri, katere mora človek z mesom potolažiti, če hoče, da ga puste v palačo. Eno noč trosi po hiši zlata in srebra, to je srečo in bogastvo, drugo pa pomanjkanje in uboštvo. Kdor se rodi srečne noči, tega čaka sreča in bogastvo, kdor pa nesrečne, ta ostane svoje žive dni trpin, naj se trudi, kolikor hoče.

Rusalke so krasne deklice, bivajoče ob rajskem jezeru, v katerem se kaj rade kopljejo.

Med zlobnimi duhovi so najimenitnejši škrati, že omenjena Mora, hudirji, zlodeji, vragi in volkodlaki. Volkodlak je človeške postave, človeškega obraza, le da je po vsem telesu porasten z volčjo dlako. Razvija se hitro kakor živali, le pamet se mu počasi razvija. Zibati in pestovati ga je treba manj časa kot druge otroke. Komaj je star dve leti, že hodi na lov, kolje ovce in koze, prav kakor volk. Uloviti ga je grozno težko. Kadar ga love, se sam uvrsti med lovce. Potem ga pa lóvi!

Malik je silen nagajivec. Biva največkrat v gozdu, kjer oponaša naše glasove. Če si žalosten, se ti smeje, če si jezen, te draži in se ti smeje na vse grlo. Zvečer pride tudi v hišo in zahteva, naj mu dajo jesti. Če ne dobi ničesar, nagaja vso noč, pobija lonce in sklede, prevrača omare i. t. d. Človek si ga lahko kupi in zapre v škatljico, ker se lahko izpremeni, v kar se hoče. Izpod škatljice pa pade vsak dan zlatnik. Rasti je majhne. Oblečen je v pisano suknjico, ki mu sega do kolen.

Vede napravljajo solčni in lunin mrk.

Vedomci in vederci bivajo v raznih podzemskih votlinah.

Vodni mož ima svojo dijamantno palačo na dnu kake velike reke. V tej stanuje s svojo vodno ženo. Njegovi sinovi hodijo kaj radi plesat med ljudi, kjer si izbirajo neveste.

Čarovnice in vražarice znajo »narediti«, da komu živina pogine, da se mleko ne seseda i. t. d.

Razen tega pa je tudi vsak praded »hišni bog«, ki varuje družino in domovanje nesreče.

Vsi slovanski narodi so verovali na neumrjročnost duše. Dokler truplo ni pokopano ali sežgano, leta duša umrlega po drevesih, nato pa se preseli v »nav« ali »raj«. Tu je polno lepih pašnikov, pisanih trat in zelenih gozdov. Duše žive prav tako, kakor so umrli živeli na tem svetu. Da bi mož ne sameval na drugem svetu, so se žene dale mnogokrat obenem s trupli umrlih soprogov sežgati. Pa tudi živali, ki so bile pokojnemu najdražje, so mnogokrat sežigali. »Nav« pa je bil le bivališče dobrih. Hudobni so morali po smrti v takozvano »temno noč«, kjer so bivali skupaj z besmi.

Na grobovih se je obhajala »strava« s pojedino in petjem žalnih pesmi. Spomin na to se je ohranil v »pogrebščini« ali »sedmini«.

Svečenikov v začetku ni bilo, ampak starejšina je opravil za svojo družino njihov popravek na kakem holmu, v gozdu, logu ali kakem drugem svetem kraju. Daroval je bogovom in jih prosil milosti.

Roža in lilija.

*Na jugu sredi dehtečih vrtov,
na jugu sredi belih gradov
ponosno je vzrasla roža,
solnce ji lice boža.*

*Ā sestrico njeno lilijo
zanesli vetrovi so v severni hlad,
k nji prišla nikoli, nikjer ni pomlad,
snegovi so umorili jo . . .*

Vida.

Pajek.

Tam v slavnem mestu Mreži,
tam pajek ždi na preži —
hm, hm . . .

Ko sliši zumzumzum, že smukne
na plano ven iz luknje —
hm, hm . . .

Obrne se in hajdi,
če moreš, pa ga najdi,
hm, hm . . .

Če moreš, ga priženi
iz luknje, muha, meni —
hm, hm . . .

Ko mi privedeš pajka,
kar bo, ni prazna bajka —
hm, hm . . .

Le brzo se podviži —
naprej, z očmi zamiži,
hm, hm . . .

Ek, mušja ti glavica —
glej, pajek že stopica,
hm, hm . . .

Stopica . . . muho strese,
že v grad na pir jo nese —
hm, hm . . .

Fran Žgur.

Ivanček.

Ruski pisal Anton Čehov.

Ivanček Šukov, devetleten deček, ki je pred tremi meseci došel k črevljarju Aljahinu, da se izuči, ni legel v božični noči spat. Počakal je, da so odšli domači ljudje in pomočniki k prvi maši, potem je vzel iz omare stekleničico tinte ter držalo z zarjavelim peresom, je razgrnil predse zmečkan list papirja in začel pisati. Preden pa je naredil prvo črko, se je parkrat plaho ozrl k vratom in k oknu, je postrani pogledal majhno svetniško podobo, ob kateri sta bili polici s kopiti, nato je globoko vzdihnil. Papir je ležal pred njim na klopi, on sam pa je klečal pred klopjo.

»Dragi dedek Konstantin Makarič!« je pisal. »In jaz Ti pišem pismo. Želim Ti vesele praznike ter vse najbolje od ljubega Boga. Nimam ni očeta niti matere, samo Ti si mi še ostal.«

Ivanček je obrnil svoj pogled v temno okno, v katerem je plapolal odsev sveče, in živo si je predočil svojega deda Konstantina Makariča, nočnega čuvaja v graščini Šivanjev. Majhen, slok, vendar jako živahen možiček petinšestdesetih let z vedno smejočim se obrazom in rdečimi očmi. Črez dan spi v občinski kuhinji, ali se šali s kuharicami; ponoči pa hodi zaviti v širok plašč iz ovčjih kož okrog posestva ter bobna s svojim tolkačem. Za njim stopata s povešeno glavo psa, stara Kaštanka in Vjun. Vjun je nena- vadno spoštljiv in prijazen ter gleda domačine in tujce enako ljubeznivo, a

vkljub temu ne uživa nikakega zaupanja, zakaj za njegovo spoštljivostjo in ponižnostjo se skriva velika potuhnjenost. Nihče ne zna tako kakor on o pravem času priplaziti se h komu ter zgrabiti ga za nogo, se skriti v ledenico, ali kakemu kmetu ukrasti kokoš. Čestokrat so mu že razbili zadnji nogi, dvakrat ali trikrat so ga obesili, vsak teden ga pretepli, da je bil na pol mrtev, a vendar je še vedno ozdravel.

Vse je mirno, zrak je čist in svež. Noč je temna, in vendar je videti vso vas z belimi strehami in z dimom, ki se vali iz dimnikov, od slane pobeljena drevesa in kupe snega. Vse nebo je pokrito z veselo migljajočimi zvezdami; rimska cesta je tako čista, kakor da je bila pred prazniki pomita ter s snegom odrgnjena . . .

Ivanček je vzdihnil, pomočil pero ter pisal dalje . . .

»A včeraj sem bil tudi tepen. Mojster me je zgrabil za lase ter me vlekel na dvorišče; tepel me je, ker sem pri zibanju njegovega otroka nehoté zaspal. In pretečeni teden mi je velela mojsterica očistiti slanika. Začel sem pri repu, zato mi ga je potegnila iz rok ter me z njegovim gobcem suvala v obraz. Pomagači se mi smejejo, me pošiljajo v žganjarijo po žganja, mi velevalo, naj pri domačih kradem kumare, mojster me potem pa tepe. Jest nimam ničesar. In zjutraj mi dado kruha; opoldan kaše, zvečer zopet kruha; čaj ter kapusovo juho jedo pa sami. In spati moram v prednji sobi; če pa otrok joka, pa sploh ne spim, ker ga moram zibati. Ljubi dedek! Bodí toli milostljiv, vzemi me od tod domov v vas; tu mi ni mogoče več bivati . . . Padam pred Teboj na kolena in večno bom prosil za Te Boga; vzemi me od tod, sicer moram umreti! . . .«

Ivanček je nakremžil usta, si obrisal z umazano pestjo oči ter ihtel.

»Hočem Ti drobiti tobak«, je nadaljeval, »molil bom in če kaj storim, pretepaš me, dokler ne bom hrom in kruljav. In če meniš, da ne dobim službe, bom prosil oskrbnika, za Boga prosil, da mu smem čediti črevlje, ali pa pojdem mesto Fejdka past. Dedek Ti dragi, tu mi ni več mogoče živeti, to življenje je pravcata smrt. Hotel sem peš zbežati v vas, a nimam škornjev in bojim se mraza. Ko dorastem, Te hočem živiti, nihče Te ne bo smel žaliti, ako pa umrješ, bom dal za Te mašo brati, prav tako kakor za svojo mater.

Moskva je pa veliko mesto. Same gosposke hiše ter veliko konj, samo ovac ni nič in psi niso hudi. Dečki ne hodijo tu z zvezdo, in v cerkvi se ne sme peti, enkrat pa sem videl v izložbi kavelj z vrvco za vse ribe; vse je jako drago, celo take kavlje je dobiti, ki lahko vzdržé pol stotá težkega soma. In videl sem izložbe, v katerih so prav take puške, kakršne so gospodove, take, da velja gotovo ena sama sto rubljev. In v mesnicah dobiš ruševcev, jerebic in zajcev; a kje so ustreljeni, tega ne povedó prodajalci.

Dragi dedek, ako pa bodo imeli v gradu zopet božično drevesce z lepimi vezili, vzemi zame pozlačen oreh in ga skrij v zeleni kovčeg! Le prosí gospodično Olga Ignatjevno ter reci, da je za Ivančka!«

Ivanček je zdihoval ter zrl zopet skozi okno.

»Pridi, ljubi dedek«, je pisal Ivanček dalje, »za Boga Te prosim, vzemi me proč od tod! Usmili se me, uboge sirote, sicer me bodo bili vsi, in lačen sem strašno in bojim se tako, da ne morem povedati ter moram vedno jokati. Pred kratkim me je mojster s kopitom tako po glavi udaril, da sem takoj padel ter se le težko zopet zavedel. Moje življenje je polno bolečin, slabše je nego pasje . . . In pozdravljam še Aljono, lovca in kočijaža, moje harmonike pa ne daj nikomur! Ostanem Tvoj vnuk Ivan Šukov, dragi dedek, pridi vendar kmalu! . . .«

Ivanček je zložil na vseh štirih straneh popisano pismo ter ga vtaknil v zavitek, ki ga je za kopéko kupil včeraj . . . Premišljal je nekaj časa, potem je pomočil pero ter napisal naslov:

V našo vas mojemu dedku.

Potem se je popraskal, je zopet premišljal ter še pristavil: »Konstantin Makarič«. Zadovoljen, da ga ni pri pisanju nihče motil, se je pokril s čepico ter bežal brez suknje na cesto . . . Mesarji, katere je včeraj izpraševal, so mu povedali, da treba pisma vreči v poštno skrinjice, tu jih pobero, in pijani jančiki jih prepeljavajo v poštnih vozeh z zvončki po vsem svetu. Ivanček je tekel do prve poštno skrinjice ter zagnal drago pismo v špranjo . . .

Za eno uro so ga sladke nade zazibale v trdno spanje . . . Sanjal je o peči. Na peči je sedel ded, gole noge so mu visele dol; prečital je kuharicam Ivančkovo pismo . . . Okrog peči pa hodi pes Vjun ter maha z repom.

V gostilnici.

Spisal Ivo Trošt.

Bila je tako velika gneča, da ni gostilničar prav dobro vedel, kdo je naročil jed.

Pa je ponujal: »Kdo hoče to-le pečenko?«

»Jaz«, se oglasi šaljivec.

Gostilničar pride drugič in vpraša: »Kdo hoče ta-le kruh?«

»Jaz«, se zopet oglasi šaljivec.

Ko pride gostilničar tretjič z vinom, stopi naravnost pred šaljivca, rekoč: »Kdo hoče ta-le liter vina?«

»Jaz«, se odreže šaljivi gost.

»Aha! Zdaj te imam, ptiček!« si misli gostilničar ter vpraša: »Kdo hoče razcepiti tam-le na mojem dvorišču seženj drv?«

»Prijatelj«, dregne šaljivec soseda, »sedaj se pa ti oglasi; jaz imam že dovolj!«

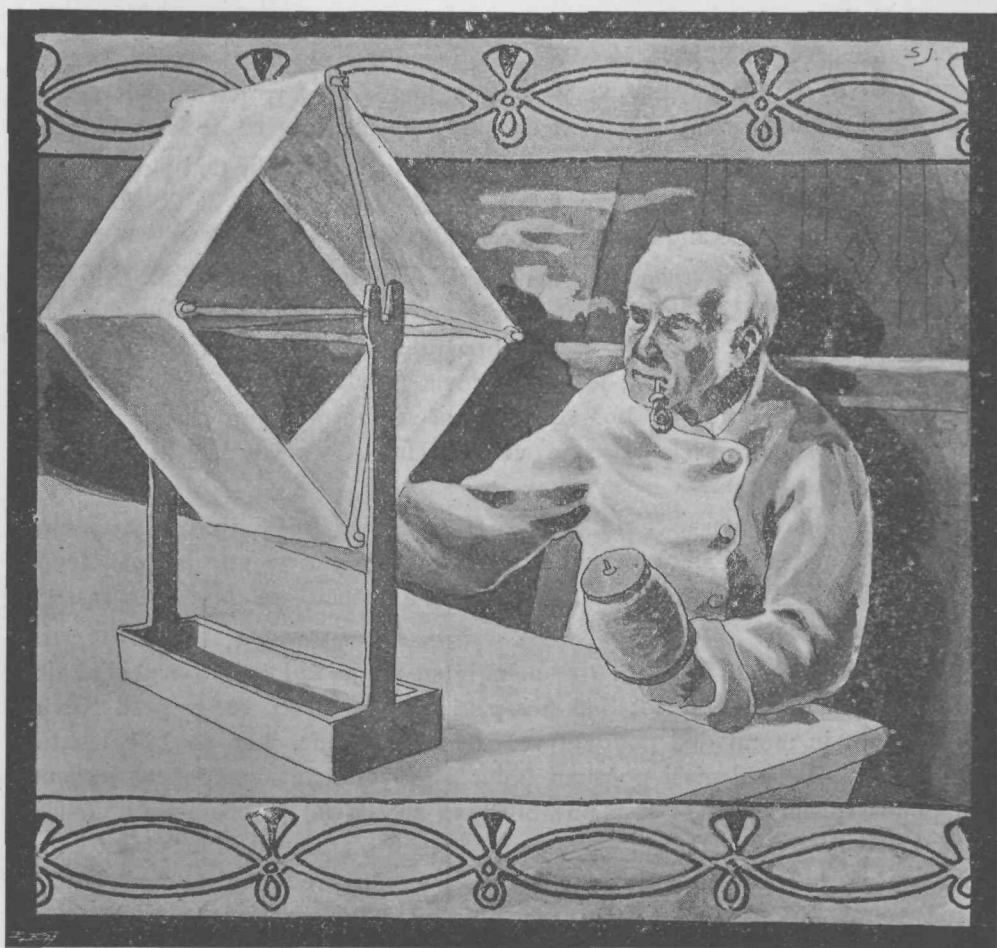

Naš ded.

Spisal Ivo Trošt.

Lansko leto o Božiču sem obiskal rojstno vas in součenca Milka. Oživila sva mnogo mladostnih spominov, zlasti tisti čas, ko je njegov stari oče — mi bližnji smo mu rekali »naš ded« — kratkočasil vaško mladino s svojimi pravljicami in povestmi. Vendar mi doslej ni bilo vse znano, kar je pravil ded in kar se je godilo na Milkovem domu. Milko je začel: »Naša obširna peč

s starinskimi zelenimi pečnicami in naš sivolasi ded sta mi tako nerazdružna spomina kakor moj prvi ponos — moje prve hlače.« Potem je nadaljeval Milko o dedu, ki je bil prav takšen, kakor ga vidite tu na sliki*) z vretenom in motovилоm ter z vedno ga spremljajočo pipico. Zato tudi ne maram pravit, kaj je motovilo, kamor je modro in mirno motal prejo; vretena so mu,

*) To sliko je izvršil † Fr. Dobnikar.

do vrha napredena, donašale vsak večer na preji naše ženske. Kako rade, kako marno in mirno so sukale kolovrate, ko je ded počasi vrtel motovilo in se odkašljeval. Otroci smo se skobacali na peč, odloživši vsakršne igrache in poslušali, kdaj odpre vrata v pravljjski svet uvod: »Enkrat je bil . . .«

Pred večerjo se je namreč ded samo grel pri peči in vlekel iz pipice — pèk-pèk-pèk! — goste oblake dima. Tedaj smo ga obsipali z vprašanji, kakšen je bil zares tisti bajni svet v njegovih pravljicah, ko so se godili čudeži in so nekateri znali uporabljati tajne moči. Ded nam je razlagal, da so bili tedanji ljudje gotovo bolji kot danes, zato pa tudi svet lepši, jasnejši . . . Pa naj pripoveduje prijatelj Milko!

»Ded nam je meril prve hlače, donašal jabolk in orehov; ded nam je tudi kazal prve črke, prve številke. Zlasti je bil zadovoljen z mojo tedanjo marljivostvo. Hvalil me je seveda drugim ljudem kar vpricho mene, da sem sam mislil: Koliko več veljam od drugih součencev — če je vse tudi res.

Ded je pregovoril očeta, da so potem oče in mati in ded sklenili, poslati me naprej v šolo, ker sem dobre glave. Vsi izgovori, da je hiša preubožna, so zalegli dedu toliko, kolikor lanski sneg.

Navezati je bilo treba tisto malo obleke in odriniti v mesto. Milo sem se oziral po domačih livadah, senožetih in tratah, koder bo pozimi tako lepo drsališče! Srce se mi je krčilo ob materinih solzah, toda po dedu sem plakal zares: oba sva jokala; jaz po dedovih pravljicah, ded za mojo bodočo srečo: »Pojdi, le pojdi! Ti boš še nekaj na svetu; si dobre glave!« — Ded je verjel, jaz sem verjel, vsi smo verjeli. Hm! Če reče ded in se oglasi srebrna krona v žepu!

Tisto zimo sem se vrnil iz mesta domov za Božič, postavljat jaslice. Naša peč, naš ded, zmotana preja, prazno motovilo — vse je bilo še po starem. Le jaz sem videl v mestu drugačne jaslice, pa sem tako priredil domače, že precej okajene podobice.

»Te, te, fant! Vidiš! To je nekaj!« se mi je zadovoljno smehljat ded izza peči in otepal pipico: Pèk-pèk-pèk! — Na Sveti večer pred Novim letom nam je moral ded ponoviti več znanih pravljic, ker so bili nekateri posedli za mizo, sklenivši počakati polnoči ter so mene — bodočega študenta in ponos rojstne hiše — tudi povabili med se. Pa mi je bila ljubša domača peč in sivolasi ded. Domači za mizo so ugibali o vremenu, o prihodnji letini, o nesrečah, boleznih in mrličih. Kar zapoje — še pred enajsto uro — naša črna kokoš. Vsi ostrmimo, samo ded pojasni: »To je spomin!« — Nestrpno pričakujé, da ded sam kaj več pove o »spominu«, smo radovedno uprli oči v njegovo pipico. — Enega pobere izmed nas smrt v novem letu. To je »spomin«.

Seveda smo vsi uganili, kdo pojde s smrtjo izmed nas. Žal nam je bilo deda. On pa ni črnil o tem niti besedice, temveč pripovedoval je: Tisto leto ob koleri je tudi neki večer pela črna kokoš. Vsi smo vedeli, kaj se zgodi. Kako ne? — Moja rajnka sestra Urša — Bog ji daj luč nebeško! — je tožila, da jo boli trebuh, jaz sem odhajal opoldne v Trst po kupčiji. Zvečer

sem spal pri Štefanu na Krasu za mizo na goli klopi. Ali je morda nisem videl Urše kakor žive, ki je prišla za menoj v sobo — pa bolna doma — in mi rekla: »Matija! moli, moli!« — Seveda sem molil, pa tudi zbudil sem se in odšel še pred dnem v mesto in še sem jo videl kakor živo in še sem molil. Pridem domov, pa je bila mrtva. A pravite: spomin, spomin!

Ded je vstal in šel v svojo čumnato, mi smo pa, premišljujé, če je res to spomin, zaspali. Drugi so dočakali Novega leta, si voščili sreče in se razšli, na tihem obžalujé neizprosno smrt, ki si je izbrala baš našega deda. — Vrnil sem se v mesto na Novega leta večer nekoliko potolažen, da se smrt morda vendar ušteje.

Naša hiša je le težavno zmagovala troške za moje učenje. Moj oče se je trudil, se tisto pomlad prehladil in legel — v grob. Kolika žalost! Ded si je prizadeval, da bi poslej moja mati plačevala zame drage mestne šole, pa hišne razmere so kričale: Ne, ne! »Škoda!« je ponavljal ded, »iz dečka bi bilo še kaj boljega!«

Z velikimi stiskami in nadlogami sem ostal doma na koncu tretjega razreda latinskih šol in še v mestu sem zvedel, da se je utrgala nit življenja tudi našemu dedu. Zjožal sem se zopet pri kmetiškem delu z bridko zavestjo v srcu, da se je ded motil; zakaj naše posestvo je zahtevalo pridnega delavca. Nihče ni vprašal, če je kdo namenjen tudi za kaj boljega.«

* * *

Prijatelj Milko je bil potrjen v vojake. Vojaško suktnjo je kmalu zamejnjal z orožniško. Ker je bil tudi tukaj vztrajno marljiv, je slednjič dosegel dostojanstvo orožniškega stražmojstra. Vršeč težavno orožniško dolžnost, si je o neki priliki pohabil nogo in je zaradi tega prosil za pokojnino.

Dobil jo je in tudi zlat križec za vzorno vedenje in službovanje.

Sedaj uživa svojo mirovnino v rojstni vasi in rad pripoveduje, da marsikatero ni uganil naš pokojni ded; a da bo iz njega nekaj boljega, se ni motil.

Velika ljubezen.

Nekoč je tekel Milanček čez ulico. Nakrat je pridrdral voz, Milanček se je spodtaknil ter je padel; kolo pa mu je zlomilo nogo. Reveža so prenesli domov. A mati njegova je bila bolna, in ko je začula stokanje sinčka, je prestrašena vprašala, kaj se je zgodilo. »Nič, mamica«, je odgovoril sinko. Od tistega trenutka pa je deček prenehal ječati ter ni niti črhnil ves čas, dokler mu niso zavezali zlomljene noge. »Ali te ne boli zelo?« ga je vprašal zdravnik. — »Zelo, zelo me boli«, je odgovoril deček šepetaje, »a nečem, da bi mama to vedela, ker bi se preveč žalostila.« In trpel je molčé.

Volpér.

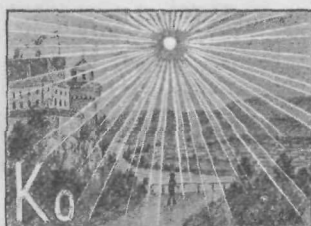

POUR IN ZABAVA

Vremenski prerok.

Sestavil in narisal *Fr. Rojec.*

Rešitev in imena rešilcev priobčimo v prihodnji številki.

Kako živi papež Leon XIII.?

Sveti oče Leon XIII. je papež že dva-
indvajseto leto, ali v tej dobi ni mnogo
izpremenil svojega domačega reda. V zadnjih
dveh letih je opustil izprehode po svojih
vrtovih. Tudi ne mašuje več v veliki ka-
peli, ampak v kapelici tik svoje spalnice.
Sploh ni papež Leon XIII. nikdar veliko
jedel, a v zadnjem času pa o jedi takorekoč
še govoriti ni mogoče, zakaj papež se jedi
komaj dotakne. Ker so mu zobje in želodec
odpovedali službo, potrebuje zase po-
sebnost kuhinjo. Zjutraj mu prinese sluga
čokolade, mleka in dve mehko kuhani
jajci, toda papež použije prav malo. Za
kosilo ima mesno juho, ki mu gre še naj-
bolj v slast, z razsekanim mesom name-
šane cmočiče, pečeno kurjetino, jajca, nekaj
prikuhe in zrelega sadja. Za pijačo mu
služi rdeče vino, ki ga navadno meša z
belim vinom. Použije pa tako malo, da bi
ne zadoščalo niti za šestletnega otroka.
Ves dan preživi v spalnici. Ondi dela, piše,
rešuje važna vprašanja, je in sprejema v
zaslišanje tiste, ki jim je vstop k njemu
dovoljen. Posteljo zakriva zavesa. Pri za-

vesi je naslonjač, zraven njega čvetero-
kotna mizica. Pri tej mizici papež je in
piše, ako mu dopuščajo moči, zakaj zaradi
visoke starosti se mu tresajo roke, da na-
vadno samo narekuje svoje določbe. Papež
Leon XIII. je letos v dvaindevetdesetem
letu svojega življenja.

Draga voznja.

Neki Američan, ki ima obilo časa, je
reševal vprašanje: Koliko bi moral človek
plačati za vozni listek, če bi se hotel od-
peljati z zemlje na sonce, ako bi namreč
od nas do solnca držala železnica. Američan
je izračunal, da bi ta voznja stala približno
930.000 dolarjev ameriškega denarja, kar
je po priliki 2 1/2 milijona kron v našem
denarju.

Resnice.

Hinavstvo rodi sleparstvo,
izdajstvo pa sovraštvo,
sovraštvo pa jezo —
neznosno pezo.

Sloga celo slabotne ojači,
nesloga čestokrat mogočne potlači.

✱

Red v mladosti in starosti — povsodi
do sreče, radosti in zadovoljnosti vodi.

✱

Dober namen nas vodi visoko,
slab pa nas pahne v pogubo globoko.

✱

Starost je resna, odprta knjiga,
poslušaj jo, ceni jo in spoštuj.

✱

Kdor več je nego sme,
v bolezen gre.

✱

Obila pa močna pijača
nevarna strupena je kača.

Nesrečnež pravi: »Svet me preganja!«
Tvoja nespamet pregnanstvo oznanja!

✱

Opominjaj, pa ne obrekuj,
pomagaj, pa ne zasramuj!

✱

Lažje govoriti kot molčati,
lažje jemati kot dajati,
ti pa stori obratno,
pa ne potratno.

✱

Veliko je ljudi, ki utonejo v veliki reči.

✱

Resnice premišljuj,
kratko zapoveduj,
sam delo poglej,
prav bo vselej!

Al. K. Sežun.

Zvečer. *)

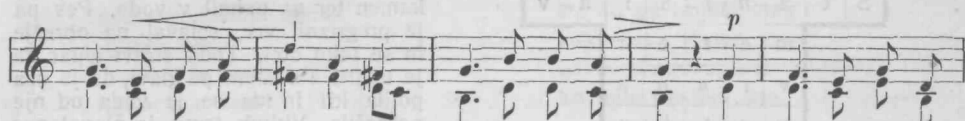
Besede zložila Lujiza Pesjakova.

Prijazno. *p.*

Uglasbil M. Adamič.

Mo - litev drobne ptičke ve - černo zdaj po - jo; cve-
Zvo - ne okrog zvo - no-vi, in - moje se sr - ce spo-

ti - či - ce po - božno po - ve - ša - jo gla - vo. K počitku se pri-
minja zdaj lju - bezni, ki čuje vrh zemlje. To čas je, ljubo

pravlja do - bra - va in ra - van, na nebu lu - na pla-va, ve-
de - te, da sna se ve - se - liš, da nagneš kakor cvetje gla-

čer je lep, mi - ran, ve - čer je lep, mi - ran.
vi - co in za - spiš, gla - vi - co in za - spiš.

*) Glej: Fosin-Gangl, Drugo berilo, stran 9!

Največja ura.

Na mestni hiši v Filadelfiji v Ameriki je največja ura na svetu. Kazalnik, v premeru 76 m, je električno razsvetljen. Bronasti minutni kazalec je vtaknjen na 61 cm debelo vreteno ter je 370 m dolg in tehta 226 kg.

Pogumen deček.

Potovalec, kakršnega ne srečamo vsak dan, je dospel te dni v Pariz. Bil je namreč šele — 7 let star. Ker ni znal francoskega jezika, so ga odvedli na policijo, kjer je pokazal svojo čepico, v kateri je imel napisano svoje ime in svoje bivališče v Bostonu. Povedal je ondi, da potuje sam po svetu, da se uči in da ima naložen svoj denar po različnih večjih mestih. Dečka so izpustili,

in poklical je izvoščka, da ga popelje k bankirju po denar. Nato je ostal več dni v Parizu ter nadaljeval sam svoje potovanje okolo sveta.

Gumbe šteti.

Učitelj: »Otroci! Kadar ste jezni, ne smete ničesar storiti v naglici. Kdor bi bil torej jezen, naj prej svoje gumbe sešteje, da ga med tem mine jeza!«

Drugi dan vpraša učitelj najbolj lenega učenca, naj mu pove na pamet pesem »Dva lenuha«. Ker ne zna nič, ga hoče učitelj v jezi strogo kaznovati. Pa učenec se takoj spomni poslednjega učiteljevega opomina ter pravi: »Gospod učitelj, najprej gumbe šteti!«

Rešitev besedna naloge v osmi številki.

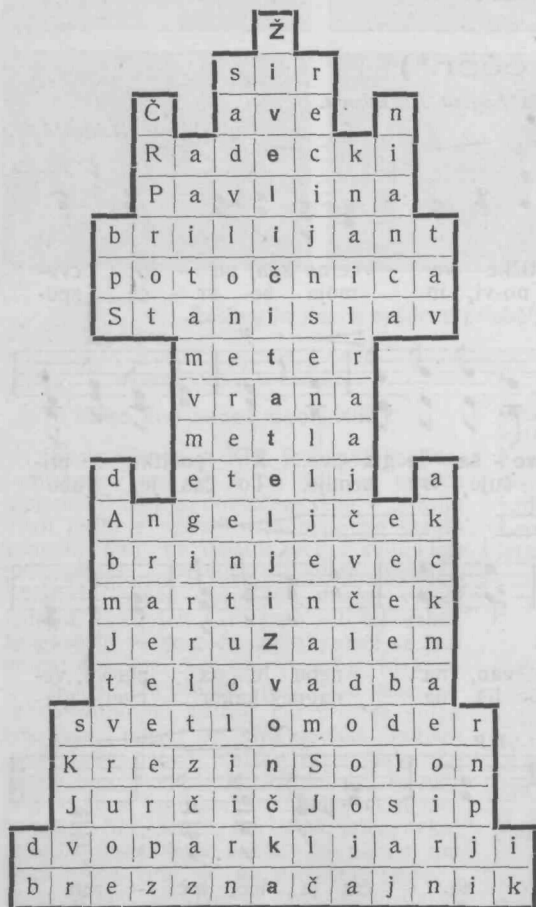
Živeli čitatelji Zvončka!

Junaški pes.

Neki graščak je daroval svojemu logarju velikega angleškega psa. Ker pa je logar s psom sirovo ravnal, mu je večkrat ubežal, tako da je mož naposled sklenil, da potopi psa v bližnji reki. Privezal mu je okolo vratu kamen ter ga pahnil v vodo. Pes pa je pregriznil vrv, splaval na obrežje in se tako otel. Toda sirovi logar ga je udaril z veslom po glavi, da je psa polila kri in da se je voda od nje pordečila. Vkljub temu je plaval pes zopet k čolnu, a sirovež ga je hotel odpoditi z veslom. Toda pri tem se je preveč nagnil nad vodo, je izgubil ravnotežje ter omahnil v valove. In gotovo bi utonil, ako bi ga pes ne prijel za obleko ter privlekel k bregu. Kako plemenito je bilo to maščevanje junaškega psa!

To pot nismo dobili nobene rešitve.

„Zvonček“ izhaja 1. dne vsakega meseca ter stoji vse leto 5 K., pol leta 2 K 50 h., četrta leta 1 K 25 h. — Izdajatelj, upravnik in odgovorni urednik je Luka Jelenc, učitelj v Ljubljani, Rimska cesta št. 7. — Rokopise je pošiljati na naslov: Engelbert Gangl, Metlika (Dolenjsko).